

KORUNAN ALANLARIN TESPİT, TESCİL VE ONAYINA İLİŞKİN USUL VE ESASLARA DAİR YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Söz konusu Yönetmelik Değişikliği'nin genel olarak, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi gereği Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelikte değişiklik gerektiren hususlar konusunda düzenlemeler içerdiği görülmektedir.

Genel olarak ifadelendirilen bu hususlar dışında;

- Yönetmelik Değişikliği'nin 3. maddesi ile Yönetmeliğin "Korunan Alanlara İlişkin Genel İlkeler" başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklendiği görülmektedir.

“o) Korunması gerekli tabiat varlıkları ve bunlara ait koruma alanları ile doğal sit alanlarında gerçekleştirilecek iş ve işlemler Merkez Komisyonu tarafından belirlenecek ilke kararları çerçevesinde Bölge Komisyonlarınca alınacak kararlar doğrultusunda yürütülür.

ö) Bir doğal sit statüsünde, ilke kararları kapsamında yapılabileceği öngörülen faaliyetler, bu doğal sit statüsünden daha alt koruma statüsüne sahip doğal sit alanında/alanlarında da Bölge Komisyonu kararı ile gerçekleştirilebilir.”

- Yönetmelik Değişikliğinin 5. maddesi ile, aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yönetmelik	Yönetmelik değişikliği
(2) Bu alanlar, örtü altı tarım uygulamaları hariç tarım, kültür balıkçılığı hariç balıkçılık faaliyetleri ve alanın doğal yapısı ile uyumlu çadırlı kamp alanı, bungalov ve günübirlik faaliyetlerin yapılabildiği alanlardır. Alanın doğal özelliklerinin devamlılığı için halkın bu alanlara erişiminin uygun seviye ve şekilde tutulması esastır.	(2) Nitelikli doğal koruma alanları; entegre tesisler ve örtü altı tarım hariç tarım uygulamaları, tıbbi ve aromatik bitki uygulamaları, hayvancılık, balıkçı barınağı, iskele, doğal kaynak suyu kullanımına yönelik uygulamalar, içme suyu amaçlı baraj ve göletler, doğal göl ve denizler hariç kültür balıkçılığı faaliyetleri, zorunlu teknik altyapı uygulamaları ve alanın doğal yapısıyla uyumlu, beton, asfalt gibi malzemelerin kullanılmadığı çadırlı kamp, karavan ve günübirlik faaliyetlerin yapılabildiği alanlardır. Alanın ve doğal özelliklerin devamlılığı için halkın bu

TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi

Adres: 1441 Sokak, No:2 – Çetindağ Apartmanı - , Kat: 3, Daire: 11, Alsancak – Konak / İZMİR
Telefon No: +90 (232) 4222890, Faks: +90 (232) 4214190, E-posta Adresi: spoizmir@spo.org.tr

	alanlara erişiminin uygun seviye ve şekilde tutulması esastır.”
--	---

Nitelikli Doğal Koruma Alanlarında, daha önce yalnızca örtü altı tarım uygulamaları hariç tarım faaliyetlerinin yer alabileceği belirtilirken, yapılan değişiklikte entegre tesislerin bu alanlarda yer alamayacağı ifade edilerek, entegre olmayan tarım ve hayvancılık amaçlı tesis ve yapıların bu alanlarda yer seçebilmesine olanak sağlanmaktadır. Ayrıca tıbbi aromatik bitki uygulamaları ile balıkçı barınağı, iskele, doğal kaynak suyu kullanımına yönelik yapı ve faaliyetlere izin verildiği görülmektedir. Daha önce kültür balıkçılığı hariç olmak üzere balıkçılık faaliyetlerinin yapılabileceği belirtilirken, yapılan değişiklikte içme suyu amaçlı baraj ve göletler, doğal göl ve denizler hariç kültür balıkçılığı faaliyetlerinin yapılabileceği ifade edilmekte ve zorunlu teknik altyapı uygulamalarının yapılabileceğine dair düzenlemeye gidildiği anlaşılmaktadır.

- Yönetmelik Değişikliğinin 6. maddesi ile, Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Yönetmelik	Yönetmelik değişikliği
(1) Kesin korunacak hassas alanlar veya nitelikli doğal koruma alanlarını etkileyen, bu koruma bölgeleri ile bütünlük gösteren, korumaya katkı sağlayacak, doğal ve kültürel bakımdan uyumlu düşük yoğunlukta faaliyetler, turizm ve yerleşimlere izin veren alanlardır.	“(1) Sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanları; barındırdığı silüet, jeolojik ve ekolojik değerlerin korunması ve geliştirilmesi amacıyla alanın potansiyeli ve kullanım özellikleri göz önünde bulundurularak, kesin korunacak hassas alan ve nitelikli doğal koruma alanlarında izin verilen faaliyetlere ek olarak doğal ve kültürel bakımdan uyumlu düşük yoğunlukta faaliyetler, entegre tesis, turizm ve yerleşimlere izin veren alanlardır.”
	“(3) Sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanlarında bulunan madenlerin milli menfaatlere uygun olarak aranması, hangi şartlarda ve ölçülerde işletileceği, kapatılması ve alanın rehabilitasyonu ilke kararları doğrultusunda alınacak olan Bölge Komisyonlarının kararları doğrultusunda yapılır.”

Söz konusu madde de yapılan değişiklikte, kesin korunacak hassas alan ve nitelikli doğal koruma alanlarında izin verilen faaliyetlere Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanlarında da izin verilebileceği açıkça ifade edilmiştir. Ayrıca entegre tesislerin bu

alanlarda da yer alabilmesine yönelik düzenleme yapılmıştır. Entegre tesis ile kastedilen üretim ve depolama tesisleri olmakla birlikte, burada her türlü sanayi tesisi yapılmasına olanak tanınmıştır. Bu düzenleme ile; sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanı olarak belirlenen doğal sit alanları, tamamen niteliksiz bırakılarak, tahribata ve doğal bozulmaya açık hale getirilmiştir.

Yönetmeliğin 9 uncu maddesi üçüncü fıkrasına eklenen "Sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanlarında bulunan madenlerin milli menfaatlere uygun olarak aranması, hangi şartlarda ve ölçülerde işletileceği, kapatılması ve alanın rehabilitasyonu ilke kararları doğrultusunda alınacak olan Bölge Komisyonlarının kararları doğrultusunda yapılır." hususları ile, sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanlarında madencilik faaliyetlerinin yer almasına ve bu alandaki doğal yapının tahribatına izin verilmiştir.

- Yönetmelik Değişikliğinin 7. maddesi ile, Aynı Yönetmeliğin 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yönetmelik	Yönetmelik değişikliği
(1) Anıt ağaçların ayırt edici özellikleri aşağıda yer almakta olup; bunlardan bir veya birkaçını taşıyan ağaçlar anıt ağaçlarıdır. a) Yaş, çap ve boy itibarıyla kendi türünün alışılmış ölçüleri üzerinde boyutlara sahip olan kuşaklar arasında bağ kurabilecek uzunlukta doğal ömre sahip. b) Yöre kültüründe olumlu veya olumsuz, gerçek veya hayal ürünü, mistik veya folklorik bir öyküye sahip. c) Yöresel veya ulusal tarihte kimi olaylar ile özdeş hale gelen ve onlara tanıklık eden. ç) Görsel açıdan estetik görünümüne sahip olan veya doğal görünümünden esaslı şekilde sapma gösteren çatal, şamdan, kıvrık, yatay gibi dikkat çekici biçimde fiziksel özelliklere sahip. d) Aynı gövde ve kök üzerinde iki veya daha fazla türün bir arada yaşaması gibi garip kaynaşma ve birlikte yaşama örnekleri sergileyen, doğal yaşam tarzı bakımından	(1) Anıt ağaçların ayırt edici özelliklerini aşağıdakiler tanımlamaktadır: a) Yaş, çap, boy ve form itibarıyla kendi türünün alışılmış ölçüleri üzerinde boyutlara sahip olan kuşaklar arasında bağ kurabilecek uzunlukta doğal ömre sahip olması. b) Yöre kültüründe olumlu veya olumsuz, gerçek veya hayal ürünü, mistik veya folklorik bir öyküye sahip olması. c) Yöresel veya ulusal tarihte kimi olaylar ile özdeş hale gelmesi ve onlara tanıklık etmesi. (2) Anıt ağaçların tespit edilmesine yönelik hususlar ilke kararı ile belirlenir."

~~benzerlerinden farklı gelişme niteliklerine sahip:~~

~~e) Kent dokusunu tamamlayan, kent imajına etkisi olan grup, dizi veya tek ağaçlar.~~

(2) Anıt ağaçlar Türk Standardları Enstitüsü tarafından hazırlanan TS 13137 Anıt Ağaçlar Envanter Seçim Kuralları ve İşaretleme Standardına göre tespit edilir.

Söz konusu hükümde yapılan düzenleme ile anıt ağaçların ayırt edici nitelikleri yeniden düzenlenmiş, 2 inci bentte yapılan düzenleme ile de anıt ağaçların tespit edilmesine yönelik hususların ilke kararı ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

- Yönetmelik Değişikliğinin 10. maddesi ile, Aynı Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç) ve (d) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yönetmelik	Yönetmelik değişikliği
ç) Orman ve orman rejimi dışında kalan yerlerde; tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanı belirlenmesi Orman ve Su İşleri Bakanlığınca uygun görülerek ilgili Bakanlıkların görüşü alınır ve görüşleri ile birlikte Genel Müdürlük tarafından Bakanlık Makamına ve Bakanın teklifi ile de Bakanlar Kuruluna sunulur.	ç) Orman ve orman rejimi dışında kalan yerlerde; tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanı belirlenmesi Tarım ve Orman Bakanlığınca uygun görülerek ilgili Bakanlıkların görüşü alınır ve görüşleri ile birlikte Genel Müdürlük tarafından tescil için Bakanlık Makamına sunulur. Bakanlıkça yapı yasağı önerilen tabiat varlıkları ve doğal sit alanları dahil orman rejimine tabi olmayan bütün koruma alanları Cumhurbaşkanınca tescil ve ilan edilir.
d) Konu hakkındaki Bakanlar Kurulu kararının Resmî Gazete’de yayımı ile tescil işlemi tamamlanır.	d) Tescil işleminin Resmî Gazete’de ilan edilmesi ile süreç tamamlanır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi gereği Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmeliğin 19. maddesi yeniden düzenlenmiştir.